No. 1779 Zaterdag 2 Februari 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Tegen-stellingen.

Slaan wij thans een blik over alle *Antitheses*, dan moet ieder bekennen, dat zij onmogelijk het werk kunnen zijn van iemand, die is een „ungelehrter Tropf", een „grober Esel." Alles verraadt een degelijk onderlegd theologant. De leer der Voldoening, de werking der Sacramenten, de natuur, de kracht, de zekerheid en het nut der aflaten; dit alles wordt zoo bondig en klaar behandeld, dat ieder het gevoelen van den geleerden Hefele onderschrijft: „Wer aber je seine (Tetzels) Thesen las, ... der musste zugeben, dass dieser Mann die schwierige Lehre vom Ablass sehr gut verstand, und dass diese Thesen unstreitig viel besser sind als die Obelisken des vielberühmten Dr. Eck." — Wat Tetzels orthodoxie betreft, geen Katholiek, die de *Antitheses* gelezen heeft, zal, gelooven wij, er eenig bezwaar tegen maken. Niet dat alle stellingen geloofspunten zijn, maar zij zijn de redelijke gevolgtrekkingen eener leer, die in hoofdzaak door het concilie van Trente en door de decreten van verschillende Pausen is vastgesteld. Wil men dus Tetzel van „schreckliche Artikel" beschuldigen, dan blijft er slechts één uitweg open, n.l. dat Tetzel hier anders leert dan hij vroeger zou hebben gepreekt. Maar ook dit is ijdel. In zulk geval zou Luther ongetwijfeld op het onderscheid tusschen leer en prediking hebben gewezen. Beide worden echter evenzeer door hem bestreden. Deze *Antitheses*, wier redelijkheid en rechtzinnigheid door ieder onpartijdig beoordeelaar worden geprezen, zijn juist door Luther voor dwaling en dwaasheid verklaard; en van dit oordeel des Meesters zijn de getrouwe leerlingen niet afgeweken. In echt Lutherschen stijl zegt o. a. Löscher (l. c. I. pag. 523): „Diese zwey Disputationes (van Tetzel) sind Proben von den stinckenden Schaeden des Papstthums, wie sie in ihrer recht garstigen und aufgedeckten Gestalt eytern." Verontwaardigd roept Vogel uit: „Hoe *zondig, godslasterend en verwerpelijk* deze stellingen zijn, kan zelfs de eenvoudigste Lutheraan licht beoordeelen." En Tentzel schrijft in zijne *Reformationsgeschichte*: „De stellingen van Tetzel zijn zeer plomp en liederlijk, de nietswaardige aflaat wordt daarin zoo heftig mogelijk verdedigd." — Men ziet, de *misbruiken*, waarvan Tetzel wordt beschuldigd, zijn of *gebruiken*, of *laster*; dit eerste hebben wij reeds genoegzaam aangetoond, dit laatste zullen wij met één voorbeeld doorslaand bewijzen.

Luther had Tetzel beschuldigd van zeer onwaardig over de H. Maagd te hebben gesproken. Met verontwaardiging werpt de inquisiteur in zijne *Antitheses* deze lasterlijke dwaling van zich af. Dit *blijkt* uit de 101ste stelling. Wij onderschrappen: „Dit blijkt," want hoe Gieseler, Tentzel, Merle d'Aubigné en anderen de sterkst mogelijke ontkenning voor de sterkst mogelijke bevestiging kunnen aanzien, is onbegrijpelijk. De betwiste woorden toch luiden letterlijk aldus: „Aan de subcommissarissen en aflaatpredikers bovendien ten laste te leggen, dat zij, indien iemand, zoo mogelijk, de Moeder Gods altijd Maagd onteerd had, dezen krachtens de aflaten konden vrijspreken; het is meer dan daghelder, dat zulk een beschuldiger spreekt tegen de bekende waarheid, door haat wordt vervoerd en dorst naar het bloed zijner broeders."

Overmoedig, onbeschaamd zou het in den aflaatprediker geweest zijn, zoo nadrukkelijk en in het openbaar de beschuldiging als lagen laster zijn tegenstanders terug te slingeren, indien de aantijging slechts op eenigen grond van waarheid had gesteund, maar zij was geheel uit de lucht gegrepen. Zonder schroom kon hij zijn lasteraars uitdagen, want zijne onschuld was reeds *rechterlijk* bewezen.

Toen men, met of zonder medeweten van Luther, het gerucht had rondgestrooid, dat Tetzel vooral te Halle zulk een ergerlijke taal zou hebben gesproken, begaf deze, gesterkt door den moed, die alleen een rein geweten geven kan, zich naar genoemde stad. Aldaar aangekomen, verzocht hij de burgerlijke overheid eene vergadering te beleggen. Den 12den December 1517, kwamen, volgens een authentieke akte, de raadsleden, de gildemeesters, de gezworen schepenen en het bestuur der mijnwerken op het raadhuis bijeen, en nu verklaarde de aflaatprediker, hoe vele personen, die hij wegens hun aanzien thans niet wilde bekend maken, hem beschuldigd hadden de kracht der aflaten te hebben overdreven en vergelijkingen te hebben gebruikt, die leiden moeten tot minachting van de H. Maagd Maria. Daar dit niet alleen tot oneer van Maria, maar ook tot smaad van de leden zijner Orde en ook van zijn eigen persoon strekte, verzocht hij de vergadering onderzoek te doen naar zijne prediking en hem onder ieders ambtszegel waarachtig kondschap te geven van hetgeen allen te zamen en ieder afzonderlijk zich van het feit zouden herinneren.

Het getuigenis, aan welks echtheid *niet* valt te twijfelen, was als volgt: „Wij Raadsheeren, Gildemeesters, Schepenen, enz. hebben afzonderlijk de zaak besproken en ieders herinnering eenstemmig bevonden; wij bekennen, dat wij zulke onpassende taal van genoemden waardigen Heer en algemeenen Subcommissaris *bij ons noch elders in gesprek of preek hebben gehoord, ook heeft niemand onzer van andere lieden iets gehoord*, dat zijne eerwaardigheid zulke onwelvoegelijke taal zou hebben gesproken. Wat ons persoonlijk betreft, wij houden zijne eerwaardigheid voor onschuldig aan zulke woorden en verzoeken iedereen met bijzonderen aandrang hem insgelijks voor onschuldig te erkennen. — Tot bekentenis en tot staving dezer waarheid hebben wij Raadsheeren, Gildemeesters, Schepenen, enz. onder aan dezen brief ons zegel laten hechten."

Twee dagen later ontving Tetzel een getuigenis van de geestelijke overheid van Halle, dat niet minder beslissend is. In dit belangrijk stuk doet Johannes Pals, doctor van het canoniek Recht en proost *van de orde der Augustijnen*, kond aan alle aartsbisschoppen, bisschoppen, keurvorsten .... en aan alle geloovigen van geestelijken of wereldlijken stand, dat de Eerwaarde Heer, de Heer Johann Thezel (of Tetzel) Baccalaureus enz. hem onderricht heeft, dat hij (Tetzel) door verschillende personen met woord en geschrift beschuldigd wordt, als zou hij vroeger en vooral hier te Halle oneerbiedig van de aflaten en van de H. Maagd gepredikt hebben. Daar nu zulke beschuldigingen, zoo verklaart de proost verder, tot smaad van de Koningin des Hemels, tot ergernis der geloovigen en tot geringschatting van bovengemelden Heer Johannes Tetzel strekken, heeft hij als rechter in deze zaak, *zich beijverd*, om de waarheid te ontdekken, en *alle biechtvaders* van Halle en omstreken in de pastorie der Lieve-Vrouwenkerk ontboden. — Hier volgen de namen van meer dan 30 geestelijken, waaronder Augustijnen, Carmelieten, Minderbroeders, enz. — Nadat hij allen en ieder van hen in het bijzonder ten strengste heeft vermaand, om hieromtrent de waarheid te bekennen, „hebben zij ieder openlijk verklaard, dat zij genoemde onbetamelijke woorden, of soortgelijke, van vermelden Heer Johann Tetzel *in of buiten diens preeken niet gehoord en tot op dit uur geen gerucht daarvan vernomen hebben*. Zij houden daarom, dat hij aan dit gerucht, indien dit zich ergens mocht hebben verspreid, *onschuldig* is." Tot oorkonde en kennis hiervan heeft de proost den open brief met het zegel der proostdij en de onderteekening van den notaris doen voorzien.

Gaan wij deze allerbelangrijkste getuigenissen nog eens nauwkeurig na.

De burgerlijke overheid van Halle en omstreken verklaart na ijverig onderzoek *eenstemmig*: 1o. dat zij dergelijke ongepaste uitdrukkingen *noch te Halle, noch elders* heeft gehoord, 2o. dat zij *van andere lieden* niets hieromtrent heeft vernomen, 3o. dat zij Tetzel hieraan *onschuldig* houdt en ieder dringend verzoekt het eveneens te doen.

De talrijke geestelijken van Halle getuigen officiëel: dat zij genoemde of dergelijke woorden van Tetzel *noch in, noch buiten diens preeken* gehoord hebben, 2o. dat zij tot op dit uur *geen gerucht* er van hebben vernomen, 3o. dat zij hem aan dit gerucht, mocht het in omloop zijn, *onschuldig* achten.

HET STAAT DUS VAST, dat Johan Tetzel NIET onbetamelijk heeft gepreekt; dat zelfs niet bij geruchte hiervan iets te Halle was bekend en dat geestelijken zoowel als leeken den aflaatprediker hiertoe niet in staat achtten; bijgevolg is Luthers beschuldiging volstrekt laster.

Door deze authentieke bewijsstukken wordt Tetzels aanklagers het zwijgen opgelegd. Wat zullen zij er tegen inbrengen? De authenticiteit der akten loochenen? Dit kunnen zij niet: de stukken zijn onderteekend en verzegeld. Twijfelen aan de geloofwaardigheid der getuigen? Dit gaat evenmin; vooreerst bestaat er geen reden om de goede trouw der raadsheeren, gildemeesters, schepenen, enz. benevens der talrijke geestelijken, waaronder provinciaals, priors, enz. te verdenken en vervolgens moesten *al* deze personen getuigenis der valschheid hebben gegeven, want het getuigenis *van allen en van ieder afzonderlijk* is *eenstemmig*. Ongenoegzaam onderzoek ten laste leggen? Ook dit heeft geen grond; want de burgerlijke overheid heeft met *vijf* colleges de zaak besproken, terwijl de proost, Johannes Pals, als rechter „*zich beijverd* heeft om de waarheid te ontdekken." De getuigen van partijdigheid beschuldigen? Onmogelijk; de geestelijke rechter Johannes Pals is Augustijn en Luthers geestverwant, daarbij komen onder de namen der getuigen niet minder dan *tien* ordebroeders van den Wittenbergschen monnik voor.

Eén zoogenaamde uitvlucht rest nog: Indien Tetzel deze betwistte uitdrukkingen niet te Halle heeft gebruikt, dan heeft hij ze elders gebezigd, want „Erdichtet hat sie Luther nicht," dat is onfeilbaar (?) zeker.

Zonder vrees van te veel te bewijzen, verklaren wij deze laatste bewering onhoudbaar op grond van de volgende *feiten*:

1e. Tetzel was beschuldigd *vooral te Halle* ergerlijk te hebben gepredikt en in deze stad is *aan niemand ook niet bij geruchte* iets hiervan bekend, evenmin dat hij *elders* aldus zou hebben gepreekt.

2e. Tetzel geniet bij geestelijken en leeken, die hem van nabij kenden, zoo hooge achting, dat *allen* hem tot zulk een daad *nu* en *in de toekomst* niet in staat rekenen.

3o. Te Halle resideerde de aartsbisschoppelijke Commissie, die met een bijzonder toezicht over de aflaatprediking was belast, indien bijgevolg Tetzel, waar ook, zich ontstichtend had gedragen, dan moest dit college het weten, of kon het ten minste te weten komen. Ondanks alle navorschingen van geestelijke en burgerlijke overheid, heeft men ook niet van *andere* lieden het minste hiervan vernomen. De Commissie zelf belastte, gelijk wij weten, den inquisiteur met eene nieuwe aflaatprediking.

Wij herhalen dus met volle recht: Tetzel is onschuldig aan dit misdrijf.

Kerkbouw.

VII.

De vensters, waardoor het licht in de kerk komt, beteekenen de H. Schriftuur en de schriften der H. Vaders, die van de Waarachtige Zonne, Christus, het licht en de kennis des Geloofs ontvangende, het op hun beurt mededeelen aan de geloovigen. Deze vensters waren in Salomons tempel, en ook in de kerk, die Ezechiël gezien heeft, schuin gemaakt, zóó, dat ze van binnen veel breeder waren als van buiten. Dit leert ons, dat de H. Schriften heel eenvoudig en simpel schijnen te wezen, maar dat in den dieperen zin hooge mysteriën schuilen.

En van die schriftuurwoorden, welke zou men nu wel meenen, dat door de absidevensters worden uitgesproken?

Het geheim der H. Drievuldigheid (in de nieuwe kerk ook de drie personen der H. Familie) ligt in vele deelen der kerk uitgedrukt. In hare drie Westelijke deuren, de drie daarmede overeenkomende kerkpanden, de drie verdiepingen van het kerkvak: de boog, het zoogenaamde triforium, het lichtbeukvenster— in overeenstemming met de drievoudige wijding van den muur, het boven-, midden- en ondergedeelte. Somtijds vertegenwoordigen ook drie vensterverdeelingen door twee posten, binnen denzelfden puntboog, het Hooge Geheim. In 't algemeen, waar het drietal zich tot een eenheid vergadert — als in de drie treden des altaars tot de eene altaartribune, de drie panden tot eene kerk, enz. — leest de geloovige oogenblikkelijk de verkondiging van het eerste leerstuk des Christendoms.

In samenstemming met onze geheele opvatting der kerkbouwmystiek, moeten wij nu tot de naar ons oordeel zinrijkste en noodzakelijkste beteekenis der choorvensters komen.

Op onmiskenbare wijze wordt namelijk door den choorlichtbeuk het geheim der Menschwording vertegenwoordigd. De kerk richt haar lichtvenster naar het Oosten, de choorvensters worden getroffen door de stralen der morgenzon, dier zonne, die bij uitsluiting (behoudens de Kerstnachtmisse) is aangewezen om het H. Misoffer te verlichten. Een oud, hoogst populair feestlied zingt van Maria volgender wijs, in de algemeene taal der Westersche Kerk, en in ons Nederlandsch der XIIIe eeuw:

„Ut vitrum non laeditur
Sole penetrante,
Sic illaesa creditur
Virgo post et ante."

„Ghelijc dat niet en quetst dat glas
Daer die sonne schijnt dore,
Ghelovenwi dat si Maghet was
Na der dracht als voren."

Wie miskent hier, bij de nederdaling van den *Illustrator Solis*, den Lichtgever der zon, op onze altaren, de beteekenis der choorglazen — wie die iets begrepen heeft van het christelijk symboolstelsel?

Inderdaad, met de gesloten vensters der *Lucida*, der lichthal, in de Misse voor u, herkent ge daar dan niet de sprekendste symboliek, die men zich voorstellen kan? — Ziet, de zonne verrijst achter die glazen; en gij weet immers van wien het gezegd is: In de zon heb ik mijn troon gevestigd; en ziet, „des Heeren majesteit komt in den tempel door den weg dezer gesloten poorte, die ten Oosten ligt."

Nog zingt een middeleeuwsch Nederlandsch dichter tot Maria in een lied, dat hij de CLAUSULE VAN DER BIBLE noemt:

„Men leest in Ezechiëls tale
Da hi in ons Heren sale
Ene porte zach besloten vaste,
Daer God door in stilre hale 1]
Zonde liden 2] altemale
Dat was uw licham, scone smale!" 3]

1) Verborgenheid. 2) Doorgaan. 3) Maagd.

En zoo wordt de H. Moedermaagd van „ons Heren Zale" ook het *Venster* genoemd, en heet zij in de middeleeuwen het Glazen Kasteel. De Kerk is vol van wat men met wetenschappelijken hoogmoed, in zijne aanmatigende classificatiën, *Marianisme* genoemd heeft; en de kinderen der Kerk zijn er trotsch op, en zijn er gelukkig in. Waarin zouden zij gelukkiger kunnen zijn, dan in het altoos, altoos gedenken en bezingen van het schitterende verschijnsel, waarin zich geopenbaard heeft: *hoe lief God de wereld heeft gehad.*

God heeft ons verlost als menschdom *in massa*, om het zoo eens uit te drukken, en tevens in *haar*, die het menschdom vertegenwoordigt. Wij waren, bij vertegenwoordiging, in Adam en Eva verloren gegaan; we zijn, ook bij vertegenwoordiging in eere hersteld en boven de Engelen verheven. Daarvoor heeft God Zijn Zoon aan den dood des kruises overgeleverd; opdat Maria in onze plaats het hoofd der slang verpletteren zou, opdat zij de Moeder der Kerk zou wezen, tegen welke de deuren der hel niets zouden vermogen, en wij niet alleen van de smet der erfzonde zouden afgewasschen worden, maar Maria, de Maagd der maagden, onze Moeder, en die ons vertegenwoordigt, van het eerste oogenblik, dat Zij wezen ontving, méér dan eene Eva vóór den val zou zijn. En bij dat verschijnsel, bij die plaatsing in ons midden van de nieuwe en heiliger „Arke des Verbonds," verwondert men zich, dat het beeld der H. Maagd in de Kerk altoos samengaat met de vereering van God door de menschen!

Wij zeggen niet, wat armoede aan geloof, maar zelfs, wat gebrek aan wijsgeerigen zin!

't Is de kracht van het systeem, waar Gods Geest in ademt, die ons wel noodzaakt uit te spreken, wat ten aanzien van kerksymbolisme wel uitgesproken moet worden, al ergert het velen. OVERBECK schildert in zijnen „Triumph der Religion in den Künsten," Maria aan de spitse zijner kegelvormige compositie, en stelt haar voor, den *Magnificat* schrijvende. BENDEMAN schildert in zijne *Künste am Brunnen der Poësie* deze allen tegader rondom eene fontein, uit wier midden een zuil verrijst, die een pinakel met vier nissen draagt, en in het kapelletje der voorzijde van dezen pinakel staat de *Moeder der schoone Liefde* met haar Kind, de geïncarneerde Goddelijke Schoonheid, zoowel als Waarheid en Goedheid, aan den boezem. Waar zou ook anders de bron der kunst gezocht moeten worden, willen we niet blijven beneden de voorstelling der heidenen, die toch „geen goden hebben als onze God?" Wil iemand beneden de heidenen gaan staan, hij bedenke wel, dat hij er zijn streelende hoogere ontwikkeling bij inboet.

De H. Linie.

Revolutie in Rusland.

't Is voorbij
Met al uw heerlijkheid! Uw trotsche heerschappij,
Gebouwd op tyrannie en wreede rechtsverkrachting
Zinkt in het slijk terug! De hoonlach der verachting
Snerpt in uw ooren langs de wanden van de zaal,
Waar straks de hov'ling vleide in zoet gekneede taal
Uw troon ligt neêrgebonsd, en alles overheerend
Weêrklinkt de volkskreet, uw verbasterd bloed begeerend.

Zoo schildert in zijn gespierde taal Dr. Schaepman de ineenstorting van een vorstenhuis.

Zijn woorden vinden treffende toepassing op den val van het huis der Romanoffs, vertegenwoordigd door den Czaar aller Russen, den Paus der Russische kerk, Nicolaas II.

Na een meer dan 300-jarig bestuur wordt het huis Romanoff weggestooten door den stormwind der revolutie.

Bij al de puinhoopen en ruïnes, dood, vernieling en ondergang, welke

de vreeselijke oorlogsdemon nu reeds gedurende meer dan drie jaren aanricht onder de volkeren, mag het wonder heeten, dat niet reeds eerder een koningshuis ten slachtoffer is gevallen aan zijn gruwzaam bedrijf.

Maar nu heeft die oorlogsduivel een nieuw, afschuwelijk middel gevonden om zijn vernielzucht bot te vieren.

Een middel, dat wanhoop jaagt in de harten, dat de hartstochten opzweept en het monster ontketent dat revolutie heet.

Dat laatste middel is: de honger.

De honger grijnst de volkeren, de regeerders tegen, nu reeds in de oorlogvoerende landen, straks misschien ook in de enkele nog onzijdige staten.

De bleeke honger omknelde vooral met zijn uitgeteerde armen het machtige twee honderd millioen inwoners tellende Czarenrijk in steeds benauwender omknelling.

En het oproer brak los, holde voort door het geschokte rijk, vernielde de noodlottige machten van het oude régime en stichtte op de bloedige puinhoopen een nieuwe organisatie van de uitvoerende macht.

Het oude politieke bewind, zoo heet het in een manifest, stortte jammerlijk ineen voor de volksvertegenwoordiging, in 't leven geroepen door zijn zorgeloosheid, zijn misbruiken en zijn misdadige onbezonnenheid.

Een organisatie „van meer blijvenden aard," zou het bestuur in handen nemen.

Abyssus abyssum invocat: de eene afgrond riep den andere te voorschijn.

Het nieuwe bewind stelde als eersten programma-eisch op: „onmiddellijke algeheele amnestie van alle misdrijven van politieken of godsdienstigen aard met inbegrip van de daden van terroristen, van militaire oproeren en agrarische misdrijven"; „vrijheid van spreken en van drukpers, van vereenigingen, van vergadering en van staking, ook van ambtenaren en militairen."

In geweldige reactie op het despotisch Czarendom voerde het dus een bandelooze vrijheid in, die noodzakelijk de kiem van nieuwe revoluties met zich voert.

De waarborgen dat deze voorloopige regeering „van meer blijvenden aard" zou zijn, beteekenden daarom bitter weinig.

De ontzaglijke taak, waarvoor zij te staan kwam, de inwendige rust des lands door doeltreffende maatregelen te bevestigen en tegelijk, naar het heet, krachtiger den buitenlandschen vijand te weerstaan, lijkt in de tegenwoordige omstandigheden zoo bovenmenschelijk, dat met angstige bezorgdheid de revolutie van 't Moscovitisch drama moet worden afgewacht.

Is het logge, politiek-onmondige Russische volk op die democratische omwenteling voldoende voorbereid?

Zal het nieuwe voorloopige bewind aan de reusachtige moeilijkheden in binnen en buitenlandsche bestuur het hoofd kunnen bieden, zal het den honger kunnen stillen, die rondwaart door het millioenen-rijk?

Gewichtige vragen waarop de afwikkeling der feiten het antwoord hebben gegeven.

Maar nog andere vragen rijzen voor ons op, bij de geweldige omwenteling, die dat ontzaglijk rijk heeft geteisterd.

Zal de vreeswekkende binnenlandsche omwenteling, welke zich in het Czarenrijk afspeelde, binnen de ontzaglijke landsgrenzen beperkt blijven?

De geschiedenis heeft het meermalen doen aanschouwen, dat de vaan des oproers, in het eene gewest ontplooid, ook weldra in naburige landen door opgezweepte volksmassa's werd omhoog gestoken.

Zal de ellende, de honger in verschillende oorlogvoerende landen, die zich ook daar al nijpender doet gevoelen, niet de oorzaak worden van groote, binnenlandsche beroeringen?

Daar is altijd gezegd, dat deze oorlog niet door geweld van wapenen zal beslecht worden.

Ligt in het Russische voorspel misschien een aanwijzing, dat die tweede gessel Gods, de honger, van nu af zal gaan inwerken om de volkeren en de regeerders tot bezinning te brengen?

In het grootsche, liturgische smeekgebed der Katholieke Kerk: de Litanie van alle Heiligen, luidt de treffende smeekbede: „Van pest, hongersnood en oorlog, verlos ons Heer!"

De beproeving van den oorlog slaat de wereld, maar nog keert zij niet tot inkeer, tot vermorzeling des harten.

Nu dreigt de tweede schrikwekkende ramp, de hongersnood.

En nu moge dan toch eindelijk de wereld den tijd harer beproeving erkennen, nu moge zij tot het inzicht komen, dat zij rouwmoedig terug te keeren heeft tot den Christus, die de draden van het wisselend wereldlot in Zijne hand houdt, zooals *Schaepman* zong in „De Eeuw en haar Koning:

„De Christus, onze Koning, onze God
Hij houdt de draden van het wisselend wereldlot,
Van Hem het vorstenwoord, dat stormen doet bedaren
En vrede lachen doet langs d'opgeruide baren......
De Christus! ja bij Hem, bij Hem alleen, Europe!
Vindt ge in uw heden troost en voor uw toekomst hope.
Zijn oog alleen doordringt uw chaos en hergeeft
Het eklig lijk de kracht, die naar het hooger streeft;
Hij kan herscheppen; niet de staatsleer uwer wijzen,
Niet 't spel der nota's zal u, arme, doen herrijzen,
Geen menschelijke arm zoo sterk, geen vorsten moed zoo groot;
De Christus, Hij alleen verwon, beheerscht den dood!

De Voorhoede.

Een Turksch oordeel over de Vrouw.

In de Juli-aflevering van *De Aarde en haar Volken* komt voor een onderhoud van een heer uit Cesarea, VAHAN CARDASHIAN met de redactrice van het Turksch feministisch blad „De Vrouwenwereld."

Haar man, RIFAT BEY richtte zelf tot haar het verzoek of zij dezen, een kennis van hem, zou willen ontvangen.

Wat gaarne werd toegestaan.

En tal van gezonde gedachten weet deze Turksche vrouw over den toestand harer kunne mede te deelen.

De voornaamste bron van alle ellende en achteruitgang van het land ligt volgens haar in de indolentie, de traagheid der mannen en de algeheele onbruikbaarheid der vrouwen, wier schuld onder dit opzicht toch op het hoofd der mannen neerkomt. Wegens dezer traagheid en gebrek aan ondernemingsgeest zoekt het meerendeel den staatsdienst d. w. z. een gemakkelijk leven zonder veel verantwoording.

Een betrekkelijk klein getal Grieken en Armeniërs en andere niet-Turken hebben meer dan 90 procent van den handel in handen. „In zijn hardnekkig vasthouden aan onzedelijkheid met al haar treurige maatschappelijke gevolgen is de Turk een waarschuwend voorbeeld voor andere volken." 1)

En dan verder: „De Polygamie is helaas geen gebruik (zooals de sluier) dat eenvoudig afgeschaft kan worden. Zij maakt een bestanddeel uit onzer godsdienstige wet. Of wij vrouwen haar goedkeuren? Zeer zeker niet. Wij vinden het een monsterachtige instelling, veel erger dan de sluier, de vrouw verlagend tot een minderwaardig schepsel en den man tot een dier."

Er valt niet aan te twijfelen of onze edeldenkende Kartini zou dit alles hebben onderschreven.

„Wij gelooven echter dat opvoeding en beschaving, gaat Nurye Ulvye Hanum verder, in dezen veel zullen uitwerken."

Naar onze overtuiging, steunend op de geschiedenis van alle volken, zullen deze factoren buiten het zout des Christendoms slechts zeer slappe gevolgen hebben. Reeds is eene buiten het Christendom staande „beschaving" goed op weg, om door steeds toenemende echtscheidingen een nieuw soort polygamie, maar weinig van die der Turken verschillend, in te voeren.

Buiten het Christendom is en was de vrouw overal weinig of meer dan slavin of speelpop.

---

1) Voor sommige Journalisten, die reeds voorstelden, na den oorlog de veelwijverij, zooals bij de Turken, toe te laten.

Barbiervak en Taalkracht.

In een politiebureau in Holland stonden onlangs een buitengewoon dikke vischvrouw en een zeer mager man, een barbier, voor den commissaris, om zich te verantwoorden wegens een burengerucht waarvan zij de oorzaak waren. 't Volgend gesprek vond plaats:

Commis. Heb jij dien man uitgescholden?

Vrouw: God bewaarme! Ik heb alleen, omdat hij altijd zijn vuil zeepsop op mijn gootplank gooit, gezegd: „Laat dat staan, magere kribbenbijter.

Commis. Ei! en verder?

De man invallend. Toen heb ik natuurlijk gezegd: „voor jou, dikke rolpens!"

De vrouw invallend. Uwé begrijpt toen hij rolpens zei, werd ik nijdig, ik ben een veel te fatsoenlijke vrouw om mij door zoo'n Spaansch riet te laten verdeclineeren. Wat denkt zoo'n leelijke droogstok wel? Die en-tschraper zegt alles wat voor zijn mond komt; de heele buurt weet, dat hij een magere brutale zwiepkanarie is, meneer de commissaris! Als u die kale slierspercie beter kende, zou u wel weten, dat een fatsoenlijke vrouw zich door een schuimslikker zooals hij, niet commandeeren laat.

Eeuwig en altijd gooit die snoetenschrapper zijn vuil zeepsop op mijn gootplank, en as ik hem er wat van zeg, begint hij te schelden. 't Is om razend te worden! Maar ik laat me niet door zoo'n baardvilder verafronteeren. Daar kon ik dagwerk van hebben als ik naar de pijpen van zoo'n uitgeklopt mouwvest, zoo'n drogen zeepsmeerder wou dansen. Dat nooit, meneer de commissaris! Eer dat ik me door die uitgemergelde scheerriem, die doorgebroken hengelstok laat verschandaliseeren, moet er heel wat anders gebeuren. Zoo'n misselijke stokvisch met O-beenen durft mij rolpens noemen. Zou je zoo'n platgeslagen puitual, zoo'n haarsnijder niet in zijn nek nemen? Hé! Hé! Hé! je zou hem niet eens kunnen vasthouden, daar is die akelige zeepmug veel te mager voor. Uwé kan doen wat u wil, meneer de commissaris, de agent heeft me meegenomen, omdat hij zei, dat ik schandaal en rumoer maakte, maar als uwe een eerlijk mensch is, zal uwé begrijpen, dat ik de vrouw er niet naar ben om mezelf in 't es rijbel te helpen door zoo'n schriel mirakel van een slappe scheerdoek uit te schelden. Die rolpens van hem laat ik niet op me zitten, ik zal 't van voor de koning weghalen als 't noodig is, maar die sla-schuim-over-den-duim zal de kast in — zoowaar ik een knappe vrouw ben."

De commissaris verwonderde zich en doet het nog, dat er voor één barbier zooveel scheldnamen te vinden zijn in zoo weinig tijd.

Marcheeren.

In een artikel over „de soldaat op marsch" zegt een medewerker aan de „Saturday Review":

„Marcheeren is iets anders dan wandelen. Ook de meest verwoede wandelaar, die de hotels vermijdt en liefst onder den blooten hemel slaapt, draagt geen 40 kilogram bepakking, plus geweer, plus munitie mee.

Men marcheert met een stalen helm op. Als men wandelt, kan men aan elk beekje langs den weg gaan zitten, of op een hek leunen, van waar men een fraai uitzicht heeft over een dal. Men kan vlug of langzaam loopen, hardloopen of blijven staan praten met iemand, die men toevallig ontmoet.

Maar bij het marcheeren gaat het met afgemeten stap, de kraag van de jas open, het hoofd op, zoover de pakking het toelaat, over den dikwijls slijkerigen weg, in het spoor van vooraf gegane troepen.

Men kan niet uitvallen of rusten naar eigen verkiesing. Ieder uur acht of tien minuten rusten, de bepakking neerzetten op den grond gaan zitten — en dan klinkt het fluitje weder, moet de bepakking weer opgenomen, moeten de riemen vastgemaakt en de gespen gesloten worden en de kolonne gaat dan weer voort vijftig minuten lang. Gelukkig het regiment dat dan een goed en onvermoeibaar muziekkorps bij zich heeft; gelukkiger nog het peloton, waarbij een vroolijke, dappere sectie is, die den heelen dag lang, ook bij het slechtste weder, zingt, want met muziek kan men den zwaarsten marsch verdragen.

Het allersomberst is het marcheeren bij nacht. Het was een merkwaardige gewaarwording, toen wij op dien eersten marsch naar het front, door Allonville heen op den top van den heuvel kwamen en voor het eerst het glansen der Veryfakkels in de lucht zagen, nog vele mijlen ver. Het was een rustige zomernacht. De weg, waarlangs wij liepen, was een zeer stoffige landweg en de „tred van het marcheerende leger" klonk meer als het doffe geluid van een karavaan, die door de woestijn trekt.

De zachte zwakke geur van een Augustus-nacht hing overal in de lucht en wij waren vol verwachting en opgewonden, nu wij zoo dicht bij het geheimzinnige „front" kwamen, waarvan wij zooveel hadden gehoord. Geen van ons, hoeveel verbeeldingskracht hij ook bezat, was de werkelijkheid ook maar eenigszins nabij gekomen. Dit moesten wij later bekennen. Maar op de helling van dien heuvel gevoelden wij voor het eerst de ontroering van de werkelijkheid van den oorlog. Later in den nacht leerden wij de echte vermoeidheid kennen. Wij verwachtten de kwartieren te zullen betrekken in het eerste dorp aan den weg naar Amiens, dat wij zouden aandoen.

Maar wij kwamen in het dorp, trokken toen weer verder en hielden zelfs halt aan het einde van de huizenrij. Maar nog steeds geen sprake van rust. Voort ging het weer, van Pont-Noyelles af de langzaam glooiende helling op. En toen werden wij overtuigde pessimisten, kregen wantrouwen in onze officieren en onzen brigadestaf, die ons dezen eindeloozen weg op gelokt hadden. Wij waren nu op den grooten weg van Albert en wij zagen niets anders dan een eindelooze, met boomen afgezette laan en heel, heel in de verte wat lichtschijnsel.

In werkelijkheid trokken wij slechts twee en een halve kilometer voorbij Point-Noyelles, maar het leek een eindelooze afstand en met een diep gevoel van opluchting kwamen wij in de kwartieren, in de armzalige boerderijen van Lahoussoye. Nu gaat dit alles beter, maar wat ik hierboven beschreven heb, was in 1915 en wij waren de eerste Engelsche troepen, die in dat dorp ons kwartier opsloegen. Dien avond had de weg geene bekoring voor ons. Hij was toen niets dan hardheid en eindelooze afstand. Maar toch was de bekoring er ondanks alles, en later herinnerden wij ons haar".

Nieuwe Onderwijsverordering.

Van de akten van bekwaamheid tot het geven van Onderwijs.

Vervolg.

Art. 98. Voor de toepassing van deze verordening worden met de akte van bekwaamheid, bedoeld in het vorige artikel, gelijkgesteld:

a. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres, bedoeld in artikel 77 onder *a* der wet tot regeling van het lager onderwijs in Nederland;

b. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres, bedoeld in artikel 32 onder *a* der ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 10 September 1894 (N. I. Staatsblad No. 192), verkregen na het afleggen van een examen volgens het programma, vastgesteld bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 10 September 1894 (N. I. Staatsblad No. 194);

c. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres van den derden of tweeden rang, bedoeld in de vierde afdeeling van de Surinaamsche verordening van 8 December 1876 (gewijzigde tekst in Gouvernementsblad 1906 No. 1), verkregen na het afleggen van een examen volgens door den Gouverneur van Suriname, vastgestelde programma's;

d. de akte van bekwaamheid als onderwijzer derde klasse, als onderwijzeres of hulponderwijzeres, bedoeld in Hoofdstuk III der verordening van 5 Juli|17 October 1884 (P. B. No. 16), verkregen na het afleggen van een examen volgens de programma's vastgesteld bij besluit van 8|12 December 1884 (P. B. No. 20);

e. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres derde klasse, bedoeld in Hoofdstuk III der verordening van 6 October 1906|11 Mei 1907 (P. B. 1907 No. 5), verkregen na het afleggen van een examen volgens het programma, vastgesteld bij Afdeeling IV van het besluit van 26|28 Augustus 1907 (P. B. No. 26);

f. de akte van bekwaamheid als schoolonderwijzer of schoolonderwijzeres, bedoeld in de artikelen 27 en 30 der verordening van 12 Maart|11 Juli 1873 (P. B. 1873 No. 9), afgegeven door de Schoolcommissie op het eiland Curaçao.

Art. 99. 1. Ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres wordt gevorderd:

a. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres;

b. het bewijs van ten minste tweejarige werkzaamheid als onderwijzer aan eene of meer openbare of bijzondere scholen, zoowel in Curaçao als in Nederland of eene der koloniën en bezittingen van het Rijk, afgegeven door het hoofd of de hoofden dier scholen, of het bewijs, bedoeld in artikel 82, eerste lid onder *b*, der wet tot regeling van het lager onderwijs in Nederland;

c. het afleggen van een examen omvattend:

1. lezen en schrijven;
2. kennis van de Nederlandsche taal en de voornaamste voortbrengselen harer letterkunde;
3. vaardigheid zich mondeling en schriftelijk juist en gemakkelijk uit te drukken;
4. rekenen;
5. geschiedenis;
6. aardrijkskunde;
7. kennis der natuur;
8. handteekenen;
9. kennis van de theorie en de practijk van onderwijs- en opvoedkunde.

2. Aan ieder, die aan bovenvermelde eischen voldoet, wordt kosteloos eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres uitgereikt.

3. De bewijzen, bedoeld in het eerste lid onder *b*, zijn vrijgesteld van zegelrecht.

Art. 100. Voor de toepassing van deze verordening worden met de akte van bekwaamheid, bedoeld in het vorige artikel, gelijkgesteld:

a. de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres, bedoeld in artikel 77 onder *b* der wet tot regeling van het lager onderwijs in *Nederland*;

b. de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres, bedoeld in artikel 32 onder *b* der ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* van 10 September 1894 (N. I. Staatsblad No. 192), verkregen na het afleggen van een examen volgens het programma, vastgesteld bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 10 September 1894 (N. I. Staatsblad No. 194);

c. de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres van den eersten rang, bedoeld in de vierde afdeeling van de Surinaamsche verordening van 8 December 1876 (gewijzigde tekst in Gouvernementsblad 1906 No. 1), verkregen na het afleggen van een examen volgens door den Gouverneur van *Suriname* vastgesteld programma.

DE OORLOG.

Een groot feit van beteekenis mag wel genoemd worden het Antwoord van Duitschland op de Nota van President Wilson.

De Duitsche Rijkskanselier, Graaf von Hertling, gaf dit antwoord in een redevoering gehouden in het Hoofdcomite van den Duitschen Rijksdag. Stuk voor stuk bespreekt hij de 14 vredesvoorwaarden van Wilson, en zegt herhaaldelijk, dat omtrent sommige punten wel eenstemmigheid verkregen zal kunnen worden, maar met betrekking tot Elzas Lotharingen blijven Duitschland en Oostenrijk hardnekkig vasthouden aan het reeds vroeger genomen besluit: „Nooit of nimmer zal Duitschland die provincies vrijwillig afstaan."

Wat België betreft, daarover valt te praten bij de vredesonderhandelingen. Maar van te voren dat land ontruimen, evenals het bezette gebied in Noord Frankrijk, daarvan kan niets komen. België en Noord Frankrijk zijn stukken van hooge waarde in handen van Duitschland. Die geeft het niet af, tenzij in ruil voor andere concessies. Over Rusland mag de Entente verder niet mede spreken. Duitschland heeft het aanbod gedaan onderling daarover de besprekingen te openen te Brest-Litovsk. De Entente wees dit voorstel van de hand. Nu is het te laat, en worden de vredesonderhandelingen aldaar alleen gehouden tusschen Rusland en de Duitsche rijken.

Heel erg toeschietelijk is Duitschland niet, maar alle begin is moeilijk, ook het begin der vredesonderhandelingen.

In ieder geval het begin is er; dat zegt al veel. Men kon toch moeilijk van Duitschland verwachten, dat het op alles ja en amen zou zeggen; het weet te goed, wat de Entente eigenlijk eischt: de vernietiging van het Pruisisch militairisme, en dat is juist op het oogenblik aan het woord.

De Socialistische Partij verzet zich heftig tegen deze militaire houding van Duitschland en verlangt meer toegeeflijkheid, WANT VÓÓR DE LENTE MOET DE OORLOG UIT ZIJN. Met het zwaard kan men geen vrede maken, wel oorlog.

De gisting en woeling onder de bevolking der groote steden in Duitschland en Oostenrijk houden aan.

Oostenrijk is meer vredegezind en houdt steeds voeling met Z. H. den Paus, is zelfs bereid met Rusland afzonderlijk vrede te sluiten, mocht de vredesonderhandeling te Brest-Litovsk afspringen op de veeleischende houding van Duitschland.

Rusland schijnt versplinterd te worden in kleine republieken. Finland en Ukranië zijn in staat van wording, scheiden zich formeel van het overige Rusland af en beginnen al een eigen regeering te vormen.

De Bolshewiki zoeken meer aansluiting met andere politieke partijen om daardoor sterker te staan. Maar zij willen in ieder geval het heft in handen houden. Zij zijn en blijven de baas.

De Italianen hebben een gelukkigen uitval gedaan op de hoogvlakte van Asiago en in het Brentadal. Ze versloegen de Oostenrijkers en namen er een groot getal gevangen.

Het zachtere weer in het Zuiden maakt de oorlogsoperatie dáár het eerst mogelijk.

We kunnen dus spoedig nog meer nieuws verwachten van het Italiaansche front.

De Duitschers hebben een vliegtocht gehouden boven Parijs! Dat was in 'n zes maanden niet gebeurd.

De tocht naar Londen behoort al tot het alledaagsche!

België wordt druk bebombardeerd. Maar de Duitschers zitten er erg vast.

Einde Februari zal er een Vredescongres door de Socialisten gehouden worden te Londen, waarbij de partijgenooten van België, Frankrijk, Rusland en N. Amerika zijn uitgenoodigd.

Dezer dagen werd er Groote

Scheepsraad te Londen gehouden en een Militaire Conferentie te Versailles. De Geallieërden maken zich gereed tot den aanval in de Lente.

Mocht een nieuw bloedjaar voorkomen worden door het spoedig tot stand komen van den vrede.

Dat geve de goede God!

Berichten uit de Kolonie.

Komen en gaan.

Woensdagmorgen is de Zeereerw. Pater M. LAMERS, Pastoor van Rincon op Bonaire, hier aangekomen om eenige zaken te regelen. ZEerw. zal in het begin van de volgende week naar zijn parochie terugkeeren.

Woensdagavond zijn de Zeereew. Heeren J. BIGAOUETTE, Fr. HAKVOORD en J. BOLTEN met de *Oranje Nassau* naar Heiti vertrokken.

In den loop van de volgende week zal de Zeereerw. Heer A. ELLIS, Pastoor van Saboneta, naar Aruba terugkeeren, en de Weleerw. Pater B. VAN EVERDINGEN van daar naar hier terugkomen.

Wij wenschen allen een genoegelijke reis en voorspoedigen over tocht.

Allemaal uitgeslapen!

Vannacht is de klok van 't fort twintig minuten terug gezet. Ze was den tijd evenveel vooruit geweest. En zóó hebben we allemaal een goeden nacht gemaakt en waren we vanmorgen allen goed uitgeslapen. Toen zagen we ook, dat het om zes uur al aardig licht begint te worden net als alle andere jaren. De donkere dagen zaten 'm in de klok, niet in het weer. Maar de regulecrende chronometer van het fort schijnt niet te deugen, en zóó loopen wij gevaar andermaal den kostbaren tijd te moeten verslapen. Of men dient er iets op te vinden om dat zonschieten even geregeld te doen plaats hebben, als vroeger het tijdschieten.

De Regen.

Woensdag was het een woeste regendag; veel wind, maar, gelukkig, ook wat regen. Zoo blijven de hofjes frisch en kunnen er nog wat groente en rankvruchten geteeld worden. En waar de maïs de droogte doorstond, kan er nog veel terecht komen. Groot zal de oogst niet zijn, maar toch altijd nog wat.

De regen belette den vreemdelingen, met de Spaansche boot aangekomen, naar wal te gaan, maar Donderdag en Vrijdag was het een droge, heldere dag en was het vreemdelingenverkeer zeer talrijk.

Stoomschip Alfonso XIII.

Majestueus liep op 30 Januari 't prachtig stoomschip *Alfonso XIII* de schoone St. Annabaai binnen. Tot nu is dit een der grootste booten welke onze haven aan deden. Grooter waren de *New York*, *Europa* en de *Hollandia*, maar dan volgt deze Spaansche boot. De *Alfonso XIII* verplaatst 14136 ton en is op 2 na 't grootste schip der Compañia transatlántica de Barcelona. Alleen de *Reina Victoria Eugenia* en *Infanta Isabel de Borbón* overtreffen het. Deze hebben elk 15400 ton inhoud. De „Alfonso XIII kwam van Habanna en zette heden morgen zijn reis voort naar La Coruña. Het kwam hier om zich van kolen te voorzien en heeft ook eene lading hout ingenomen en heel veel kippen opgekocht. Behalve verschillende lijnen op Afrika en Azië heeft de Compañia transatlántica hier in de West 3 verschillende routen n.l.

1e Spanje-Cuba Mexico, Cuba New-York Spanje.

2e Spanje-Pto. Rico Cuba, Colón, Colombia, Curaçao, Venezuela, Pto. Rico, Barcelona, Marsella, Génova.

3e Spanje-Brazilië en Buenos-Aires.

Lijn 2 doet geregeld Curaçao aan. Voor Lijn 1 gebruikt de Compañia haar grootste schepen, voor dis schepen is echter hier ook niet 't minste gevaar van vastraken. Onze haven biedt overal voldoende diepgang, zelfs voor nog veel grootere S. S. De Compañia trasatlántica is gesticht in 't jaar 1856 te Alicante. Ze begon haar werking met 3 kleinere en 2 grootere S. S. Die 3 eerste, S. S. der compañia waren *Madrid*, *Alicante* en *Marsella*.

Met de andere begon de Compañia al dadelijk een overzeesche dienst. Hun namen waren *Paris* en *Ciudad Candal*.

Tegenwoordig heeft de Compia. een vloot van 26 flinke in Oceaanstoomers met een brutoinhoud van 200.000 ton.

Kolononiale Postspaarbank.

Gedurende de maand Nov.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 8.112.23	f 4.879.51
2e district	Curaçao	10.	—
3e „	Curaçao	—	—
4e „	Curaçao	27,17	6.
5e „	Curaçao	41,50	15.57
Oranjestad	Aruba	10,	147 75
3e „	Aruba	1.	—
Kralendijk	Bonaire	361.17	205.93
Rincon	Bonaire	89.50	—
Philipsburg StMart		304.41	578.80
Oranjestad St Eust.		238.81	328.
Bottom	Saba	— —	—
Windwards.	Saba	195	—
Total		f 9.385.29	f 6.151,53

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aangeteekende stukken: Josef Cors (Rebut, verzonden door Leonor Boom), Eloiza Dolcar, Ornelio Pieterse [Rebut, verzonden door Theodore Martinus].

Gewone brieven: Feelipaa Albertos, Arturo Alfonso, H. G. Bauer, Lavinia Catita, Janette da costa Gomez, Eloiza Dolcar (2) Elenita Emperatriz Elscvyt, Gijsberta Grandeville, Maria Henriquez, Eloiza Herwig, L. C. C. Hueck, Paulina V. Jansen, Suprijana Kellis, Matilde W. de Marchena, Constancia Martis, Rafael Morán, Carmen J. de Sanches, Friedr. Wilhelm Schoonewolff, Panchtto Valerian, Jozef Vos.

Drukwerken: Consul van Duitschland, Gabriel Kael Maria de Orias.

Drukwerken zonder adres: Every Evening, De Prins 4, Lood om oud Yzer, Panorama 3.

Officiëele berichten.

Aan den Verificateur der belastingen alhier C. H. Jonckheer Wz., is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den tweeden kommies 2e klasse M. J. Penso, is om gewichtige redenen, drie maanden verlof verleend.

Aan den bediende bij den Openbaren Gezondheidsdienst H. F. W. van der Horst is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Saba D. S. Bergen, thans met verlof te New-York, is tot verder herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

Blijkens van Z. E. den Minister van Koloniën ontvangen kennisgeving, is aan den brigadier bij de brigade marechaussée in deze kolonie K. Post, tot verder herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

De Verkoop van De West.

Zoowel de „Haagsche Post" als de „Groene" maakten melding van een loopend gerucht, dat Dh. v. Vollenhoven, een der Nederlandsche afgezanten naar Amerika, terugkwam met een Amerikaansch aanbod om voor vijf milliard gulden Nederlandsch West-Indië aan te koopen, waarbij de Vereenigde Staten dan aan Nederland het ongestoord bezit van de Oost-Indische koloniën zouden waarborgen.

't Is merkwaardig, dat dit bericht juist geplaatst werd in de weekbladen die in dezelfde gedachtensfeer leven als de menschen van den Bond van neutrale landen (!) en „Onze Zelfstandigheid", in welk blaadje al eens een formeel voorstel werd opgenomen om de West te verkoopen.

Louter om de „zelfstandigheid" te schitterender te doen uitkomen.....

Natuurlijk is er van het gerucht geen letter waar. Dh. v. Vollenhoven weet van niets en de regeering ook niet. En Amerika heeft op het oogenblik ook wel wat anders te doen en kan zijn milliarden ook beter besteden dan ze aan onze West te offeren.

De Residentiebode.

Uit de „*Haagsche Post*" van 1 December het volgende bericht:

„Er loopt hier in de stad het gerucht, dat de heer Joost van Vollenhoven uit Amerika terugkomt met een aanbod van de zijde der Vereenigde Staten ons de West-Indische Koloniën af te koopen. Men noemt zelfs als koopprijs de kapitale som van vijf milliard (!!) plus een garantie voor ongestoord bezit van Oost-Indië! Het is misschien maar een dwaas gerucht, of zeker wel; toch maken wij er even melding van omdat het interessant is. Sedert den verkoop der Antillen is deze zaak iets meer op den voorgrond gekomen, en men heeft ons blad zelfs in de laatste maanden herhaaldelijk artikelen aangeboden waarin zulk een verkoop werd bepleit. Wij namen die niet op omdat, onder meer, de eerste stap in die richting zeker niet van Nederlandsche zijde mag worden gedaan. En het is zeer moeilijk uit te maken of wel eenig stap op dien weg aanbeveling verdient of niet.

Als wij de openbare meening goed beoordeelen, wil ons volk er niet van hooren. Toch stellig zou het interessant zijn waar te nemen, wat zijn houding zou zijn indien het eens voor een concreet aanbod kwam te staan."

BURGERLIJKE STAND.

GEBOORTEN.

Curaçao.

Stadsdistrict.

	mannel.	vr. gesl.	in echt.	b. echt.
October	21	23	19	25
November	21	14	11	24
December	27	13	16	24
Totaal	69	50	46	73

Totaal generaal: 4e kw.	119	in echt 4e kw.	46	b. echt 4e kw.	73
3e „	102	3e „	44	3e „	58
2e „	78	2e „	35	2e „	43
1e „	98	1e „	33	1e „	65
Aantal geboorten in 1917	397	in echt	158	buiten echt	289

Sterfgevallen. 1e kwartaal 18

	mannel.	vr. gesl.	Levenloos in echt	b. echt.
October	9	17	0	2
November	9	14	0	7
December	9	15	1	7
Totaal	27	46	1	16

Totaal generaal 4e kwartaal	90	levenl. in echt 4e kw.	1	b. echt 4e kw.	16
3e „	74	3e „	1	3e „	5
2e „	86	2e „	4	2e „	4
1e „	96	1e „	0	1e „	5
Sterfgevallen in 1917	346	levenloos in echt	6	buiten echt	30

Huwelijken.

October	11	Totaal generaal 4e kwartaal	32
November	10	3e „	22
December	11	2e „	29
		1e „	13
Totaal	32	Gedurende het geheele jaar	96 huwelijken

In het jaar 1917 overtroffen in het stadsdistrict van Curaçao de geboorten de sterfgevallen met 51.

In het jaar 1916 waren er in datzelfde stadsdistrict 68 sterfgevallen meer dan geboorten, PLUS 34 levenloos aangegeven. In het jaar 1917 werden de 36 levenloos aangegevenen bij het totaal der sterfgevallen geteld. We zijn dus in één jaar tijds verbazend sterk vooruitgegaan; een verschil ten gunste der meerdere geboorten van 153.

1917 was voor het stadsdistrict een gunstig jaar; het telt 59 geboorten meer dan het vorige jaar en 94 sterfgevallen minder, de levenloos aangegevenen medegerekend. Er werden 31 huwelijken meer gesloten dan in 1916.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Nov. 1917.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. gesl.	Vr. gesl.	Aangegeven. Levenl. in echt	b. echt	H.
Aruba	13	18	19	12	1	6	0	2	6
Bonaire	9	13	10	12	5	1	0	3	3
St. Martin N.G.	1	3	2	2	2	2	0	0	0
St. Eustatius	3	0	2	1	1	3	0	0	0
Saba	1	3	2	2	1	1	0	0	0
Totaal	27	37	35	29	10	13	0	5	9

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Curaçaosche Handel Maatij een reclamekalender voor de Texas Company.

Nederland.

Dijk doorgebroken.

Een ramp heeft 8 Dec. l.l. Gelderland getroffen. Bij Elburg bezweek een dijk. Het zeewater spoelt bij Hatembroek over de spoordam.

Alle treinverkeer naar en van Holland is over die lijn gestopt. De avondsneltrein uit Amsterdam volgde de route Zutphen en kwam 2 uren te laat aan.

De overstrooming.

(*Van den eigen redacteur der Maasbode.*)

De eerste berichten betreffende de overstrooming van het gebied, in groote trekken aangeduid tusschen Amersfoort en de Zuiderzee, vestigden wel in zeer sterke mate den indruk, dat hier weer een ramp had plaats gevonden, gelijk aan die van het noodjaar 1916, en toen in een der bladen werd aangedrongen op onmiddellijke georganiseerde hulpverleening aan de door de overstrooming getroffen landbouwers, ofter de gemeente Hoogland, Bunschoten en Spakenburg, meenden we ons ter plaatse van den toestand op de hoogte te moeten gaan stellen.

Wanneer hieronder een aaneengeschakeld verhaal van het gebeurde zal volgen, dienen we dit eerst na de overdreven eerste berichten tot zijn ware proporties terug te brengen.

Vooral ga dan de geruststellende mededeeling, dat de overstrooming der laatste dagen, bij lange na niet kan vergeleken worden met die van 1916, en veel minder ernstig is.

Psychologisch zijn de alarmeerende eerste berichten zeer wel te verklaren. Leeken op het gebied van ons zeer verwikkeld polderwezen en zijn dijkbeschermingssysteem, komen begrijpelijkerwijze spoedig onder den

HAVEN-NIEUWS
VAN 26 JAN. — 9 FEB.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Commewijne	J C Metus	? Jan	Amsterdam	? Jan	?
Zulia	E Cole	26 „	New York	26 „	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	27 „	New York	28 „	Tucacas
Oranje Nassau	G D Nieman	30	Pto Cabello	30	New York
Vulcanus	Bremen	20 „	Colón	? „	Suriname
Merida	A Johanson	28	Maracaibo	28	La Guayra
Merida	A Johanson	30	La Guayra	31	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	30	New York	31	La Guayra
Zulia	E Cole	31	Maracaibo	31	New York
Pr F Hendrik	D Haasnoot	24 „	Norfolk	25 „	Suriname
Caracas	H Hichborn	6 Feb	La Guayra	6 Feb	New York
Merida	A Johanson	6	Maracaibo	6	Maracaibo
Maracaibo	P W Johson	9 „	New York	9 „	Maracaibo
Samson	Fosse	25 Jan	Maracaibo	29 Jan	Maracaibo
Don Alberto	Arvelo	22	Aruba	?	Maracaibo
Juno	Draaier	7 „	Jamaica	?	Amsterdam
Buenos Aires	J P Soria	27 „	Colon	27 „	Barcelona
American	Lechner	24 „	La Guayra	24 „	Pto Colombia
Russian Prince	Edwards	25 „	Jamaica	27	Jamaica
Alfonso XIII	J Comellas	30 „	Habana	2 Febr	La Coruña

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Graciosa V	28 Jan	Maracaibo	*Themis*	28 Jan	Vela de Coro
Hidalguia	23	Martinique	*Carlota*	28 „	Maracaibo
Lady H	24 „	Arubr	*Gacela*	24 „	Maracaibo
M Leoncita H	24 „	Aruba	*Comercio*	25 „	Maracaibo
Mano de Dios	25 „	Pto Cabello	*Graciosa*	25 „	Aruba
Marina	26 „	Maracaibo	*M Leoncita H*	25 „	Pto Cabello
Maria	26	Maracaibo	*Virginia*	28 „	Vela de Core
Refugio V	26 „	Aruba	*Refugio*	29 „	Aruba
Electra H	26 „	Maracaibo	*Silfide*	31	Maracaibo
Meteor H	26 „	Maracaibo	*Lady H*	31	Aruba
Silfide H	28 „	Maracaibo	*Electra*	31	Maracaibo
Brion V	28 „	Maracaibo	*Brion V*	1 Febr	Maracaibo
Ana Sofia	29 „	Maracaibo	*Ana Sofia*	1	Maracaibo
Felicidad	29 „	Maracaibo	*Meteor*	1	Maracaibo
Alberta A	30 „	Tucacas	*Vesta*	1	Bonaire
Vesta H	30 „	Bonaire			
Lady H	30 „	Aruba			
Mano de Dios	31	Pto Cabello			
Themis V	31	Pto Cabello			

indruk van het zien van een uitgestrekt gebied van ondergeloopen polders, vooral wanneer stormvlagen gepaard met sneeuwjachten het water heftig bewegen en het ondergeloopen land den aanblik van een woelige binnenzee geven.

Daarbij komt, dat de oogenbikkelijke isolatie van het ondergeloopen gebied het waarnemen van het wezenlijk gebeurde zeer bemoeilijkt en de fantasie alsdan een uitgebreid en niet ondankbaar veld vindt om vrijelijk te grasduinen.

Dient de ernst van het gebeurde dus op de eerste plaats niet overschat, anderzijds mag hij niet onderschat worden en is de nu plaats gevonden hebbende overstrooming in dit deel des lands zeer zeker voor velen 'n onaangename verrassing geweest, welke den direct getroffenen menig angstig uurtje heeft bezorgd.

De ondergeloopen polders hebben ditmaal het water van een anderen kant gekregen dan in 1916, toen waren de zeedijken hier bezweken, welke thans den drang van het door den fellen Noord–Westen storm opgezweepte Zuiderzee-water gelukkig weerstand hebben geboden. Ditmaal begon de hoog gezwollen Eem buiten zijn bedijking te treden; eerst liep het water langzaam over, doch toen de stroom en het geweld van het water in hevigheid toenam, zijn bovendien in de dijken welke de Eem begrenzen, hier en daar breuken gevallen met gevolg, dat de polders snel volliepen en het water daarin tot circa 1 meter hoogte rees.

Daar de boerderijen in de polders onder Hoogland, Bunschoten en Spakenburg alle op hoogten zijn gebouwd, zijn deze gelukkig niet ondergeloopen. Wel zijn ze geïsoleerd, doch volmaakt droog gebleven, zoodat de bewoners niet behoefden te vluchten en ook het vee, dat overal reeds uit de weide was gehaald, in zijn hooggelegen stallen veilig was.

Dit geldt gelukkig voor alle hofsteden, Oostelijk van de Eem gelegen.

Alleen een vijftal kleinere boerderijen aan den Westkant van de Eem gelegen, aan de groote en de kleine Melm, staan tot aan de vensterbanken in het water,

Het gerucht dat bij Wolkenberg een boerderij zou zijn ingestort, is eveneens onjuist.

Het ondergeloopen gebied wordt van af Amersfoort in Noord–Westelijke richting begrensd door de Grebbe–linie, welke komende als verdedigingslinie van de Geldersche vallei, vanaf Amersfoort tevens dienst doet als waterkeering en onderhouden wordt door de gemeente.

Deze Grebbe–linie loopt van Amersfoort tot aan de hofstede Krachtwijk onder Hoogland. Hier beginnen de polders van het hoogheemraadschap Bunschoten, Veen– en Veldendijk, hetwelk door den Slaagschen dijk tegen de Eem wordt gekeerd. Aan den Slaagschen dijk sluit weer aan de Eemlandsche dijk, welke langs de Zuiderzee onder Bunschoten wordt voortgezet in de velden en onder Spakenburg in den Veendijk. De beide laatste zijn directe zeedijken welke ook in den laatsten storm het 't hardst te verduren hebben gehad, doch intact zijn gebleven.

Dijkdoorbaak.

Men meldt ons uit Amersfoort:

De Eemdijk is op een uur afstand van Amersfoort op twee plaatsen doorgebroken; een doorbraak heeft een lengte van meer dan 40 meter.

Geen doorbraak.

Naar ons uit verschillende inlichtingen blijkt is de zeedijk bij Elburg niet doorgebroken. Het water kwam uit de richting van Kampen, waar de dijken van den Drentheusche Overlaat zeer laag liggen. Het water stond net zoo hoog als in 1916. Het water valt.

***

Men meldt ons uit Hoogland:

De toestand is vrij goed. De straten staan nog onder water. Het verkeer tusschen Hoogland en Amersfoort moest worden gestremd.

Men meldt ons uit Hattum:

De tram Elburg–Nunspeet heeft eveneens den dienst moeten staken. Oldebroek en Hattumerbroek staan geheel onder water. De meeste inwoners hebben alle voorwerpen van waarde nog in veiligheid kunnen brengen. Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats. Het water is zakkende.

Buitenland.

De Publicatie der Geheime Documenten.

De „Prawela" zet de publicatie der geheime documenten voort. Het blad geeft thans een verdrag, dat door Engeland, Frankrijk en Rusland met Italië werd gesloten, om de hulp van Italië voor de entente te verzekeren.

In dit verdrag staat o.a.: Italië krijgt een aandeel uit de oorlogsschatting, overeenkomende met de gebrachte offers en met zijn inspanning.

Zoo de Fransche en Engelsche koloniale bezittingen in Afrika worden uitgebreid ten koste van Duitschland, erkennen Frankrijk en Engeland in beginsel het recht van Italië op compensatie, in den vorm van uitbreiding van het Italiaansche bezit in Erythrea, Somaliland, Lybië en in de aan de Fransche en Engelsche koloniën grenzende gebieden.

Frankrijk, Engeland en Rusland verplichten zich Italië te steunen om den Heiligen Stoel te beletten eenige diplomatieke stappen te doen, tot het sluiten van een vrede, of tot het regelen van de met den tegenwoordigen oorlog samenhangende kwesties.

Italië en het Vaticaan.

Volgens Zwitsersche Katholieke bladen kan de diplomatische koerier van den Paus de Italiaansche grens niet meer overschrijden. Te Rome wordt hij teruggehouden door de Italiaansche overheid. De diplomatische koerier, op weg naar het Vaticaan, wacht te Bern tevergeefs op toestemming den Italiaanschen bodem te betreden.

De Engelsche Pers over de Rede van von Kühlmann.

In een commentaar op de redevoering van Von Kühlmann schrijft de „Morningpost": Wanneer hij voorstelt ons de Duitsche vredesvoorwaarden voor te leggen, vergeet hij, dat een overwinnaar nooit voorwaarden voorlegt, maar die oplegt. Indien Duitschland, zooals wij zoo vaak vernemen mochten, al zijn vijanden verslagen heeft, waarom dan dat gepraat over vredesvoorwaarden. Al wat Von Kühlmann te doen heeft is den overwonnen vijanden den, wat de Duitschers noemen, overwinnaarswil op te leggen. Doch Von Kühlmann begaat een andere fout, hij vergeet, dat wij Engelschen houden van antecedenten. Zijn voorganger stelde voor de tegenwoordige tijdsomstandigheden vast, dat beloften zonder waarden zijn en dat verdragen mogen worden gebroken. Dit zoo zijnde, hoe kan hij andere volkeren vragen de Duitsche voorwaarden als inleiding voor een conferentie te aanvaarden? Wij hebben een oud spreekwoord, mogelijk heeft Von Kühlmann er ooit van gehoord, dat zegt „een ezel stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen." Wij hebben geen eerbied meer voor de Duitsche handteekening.

Als correctief voor den brief van Lansdowne stellen wij Von Kühlmann voor de studie der geschiedenis. De Engelschen voerden steeds lange oorlogen, het is zoo onze gewoonte. Duitschers houden meer van korte oorlogen, mogelijk omdat hun droeve herinneringen bijbleven uit den 30–jarigen oorlog. Niet, dat wij zoo van oorlog houden, verre van daar, maar het is omdat wij in het begin zooveel fouten maakten en er tijd noodig is om die te herstellen. Indien Kühlmann hieraan twijfelt, laat hem dan eens acht slaan op den groei van het Engelsche leger, dat feitelijk pas sinds het begin van den oorlog tot stand kwam. Ook wat Amerika betreft zou het ons niet verwonderen, indien hij van meening was, dat het in dit opzicht een aardje naar zijn vaartje heeft. Het duurt lang eer het komt, doch ten slotte komt het.

Een Interview met Ludendorff en Hindenburg.

De Berlijnsche vertegenwoordiger van de „Neue Freie Presse", die in het Duitsche hoofdkwartier door Ludendorff en Hindenburg ontvangen is, deelt mede, dat in den loop van het gesprek Ludendorff verzekerde, dat de oorlog niet als remise zal worden afgebroken, maar voor de centrale mogendheden gunstig zal verloopen. De vrede zal des te eerder komen, naarmate de militaire toestand gunstiger is. Een aanvang met den vrede schijnen de Russen te willen maken. Ik wil daarmede niet zeggen, verklaarden Ludendorff, dat ik de verklaring van de Bolshewiki reeds als een vredesaanbod beschouw. Eerst moet zekerheid bestaan, dat die regeering ook de macht heeft het resultaat van de onderhandelingen met ons naar binnen en naar buiten door te zetten. Wapenstilstand met Rusland kunnen wij ongetwijfeld steeds sluiten, zoodra wij zekerheid hebben, dat men er zich aan houden zal. De kwestie van een algemeenen wapenstilstand daarentegen zal moeilijk zijn.

Ludendorff wees hierbij op de omstandigheid, dat men tijdens een algemeenen wapenstilstand den duikbootenoorlog zou moeten stopzetten, zoodat de entente-mogendheden haar positie zouden kunnen verbeteren, terwijl de centralen geen toevoer zouden krijgen. Een wapenstilstand zou van korten duur moeten zijn, teneinde niet den militairen toestand te schaden.

Van de revolutie in Rusland kan ik zeggen, dat zij geen gelukkig toeval was voor de centrale mogendheden, maar het natuurlijke en noodzakelijke gevolg van onze oorlogvoering. De moderne oorlog is een oorlog van volkeren, niet meer van legers. Thans eindigt de oorlog met de overwinning voor het vijandelijke volk. Beslissende veldslagen, zooals in vroegere veldtochten zijn er niet meer, zij werken slechts middellijk, terwijl het geheele stelsel rot wordt en in elkaar stort.

De correspondent kreeg den indruk, dat Hindenburg en Ludendorff een vrede wenschen, die zooveel mogelijk zekere en blijvende toestanden schept, gewaarborgde grensverhoudingen en vrije economische ontwikkeling in de wereld en op de wereldzee brengt; echter hangt het oordeel over den vrede voortdurend af van den wisselenden oorlogstoestand.

Over het Russische leger verklaarde Hindenburg, dat daarvan geen groote gevechtsactie meer te verwachten is, maar misschien zal daar ten slotte een of ander „sterke" een Nikolaf Nikolajewitsj of een ander, de macht aan zich trekken en het oorlogsmoede Russische leger nog voor een laatste inspanning opzweepen.

Over het Westfront sprekende wees Hindenburg erop, dat de daar gevolgde elastische veredelingstaktiek met succes wordt voortgezet. Wanneer nu en dan een stuk tot modder geworden land en zwartgebrande ruïnen aan den vijand worden overgelaten, ten einde menschenmateriaal te sparen, dan heeft dit niet veel te beteekenen. Men moet wel rekenen op plaatselijke tegenslagen, nu en dan, aangezien men alleen op die wijze op andere plaatsen grooter offensieven kan doorvoeren.

Betreffende den oppersten oorlogsraad van de Entente zeide Hindenburg lachend: Zulk een instelling is altijd het bewijs van onbekwaamheid en radeloosheid. Wanneer men heelemaal niet meer weet, wat te beginnen, stelt men een oorlogsraad in.

Ludendorff merkte op. Een Elzas–Lotharingenkwestie bestaat voor Duitschland niet. Wellicht zal het nog gelukken tegen Frankrijk een beslissenden slag te slaan, al kan thans, nu volkskracht tegen volkskracht worstelt, een enkele slag dezen oorlog niet beslissen. Maar het valt geen oogenblik te betwijfelen, wie in zulk een worsteling van volkskrachten overwinnaar moet blijven.

De Amerikaansche reclame deed Hindenburg af met enkele spottende woorden, maar voegde hieraan toe: Ongetwijfeld beijveren zich de Vereenigde Staten een groot leger te scheppen en hiervoor heeft de oorlog een mooi voorwendsel gegeven, daar in vredestijd de moeilijkheden te groot zouden zijn geweest waarbij Japan dan niet rustig zou hebben toegezien. Maar de Amerikanen zullen wel niet maar zoo dadelijk hun nieuw gevormd leger over den Oceaan naar Europa zenden, daar zij zoodoende hun eigen land weerloos zouden maken, voor het geval dat Japan plotseling neiging mocht toonen zijn oude rekening met Amerika te vereffenen. Bovendien is daar de moeilijkheid van het transport, terwijl ongetwijfeld ook de duikbooten belemmeringen opleveren. De duizenden Amerikaansche vliegtuigen, die aangekondigd zijn, zijn weliswaar makkelijk te bouwen, maar moeilijk te bemannen; bij hun opstijgen zullen de Duitsche vliegers niet ontbreken.

Op de vraag of de Europeesche Ententemogendheden, indien zij geen uitzicht op hulp hadden gekregen, zeer zeker niet reeds tot vrede hadden moeten besluiten, antwoordde Ludendorff. Aangezien onze duikbootoorlog Amerika het voorwendsel heeft gegeven, voor zijn deelneming aan den oorlog, is deze vraag gelijkluidend met die of onze duikbootoorlog verstandig was? In dit opzicht is mijne overtuiging niet gewijzigd, de duikbootoorlog was goed. Hij heeft opgeleverd wat men er van verwachtte. Het ging er niet om Engeland in een paar maanden uit te hongeren, maar tot vrede geneigd te maken. Het opperbevel heeft met den duikbootoorlog niet zoozeer bepaalde, als wel algemeene uitkomsten willen verkrijgen, en vooral voor Engeland zeer belangrijke transporten kolen en mijnhout willen beletten.

Hoe goed de duikbootoorlog in dit opzicht werkte, blijkt uit het rapport van den chef van het Duitsche veldspoorwegwezen, dat de troepen der centralen in Italië geenerlei aanvulling noodig hadden, behalve kolen! De beperktheid van de Engelsche vrachtruimte blijkt ook hieruit, dat Engeland niet in staat is den Australischen oogst overzee te vervoeren.

Daarop kwam het gesprek op de operaties in Italië, waarbij Hindenburg verklaarde: Het Oostenrijk–Hongaarsch opperbevel, waarmede wij uitstekend samen hebben gewerkt, heeft zich schitterend gehouden. In wedijver met de onzen hebben de Oostenrijk–Hongaarsche soldaten dapper gestreden en ook bij overwinnen van alle moeilijkheden van den opmarsch veel gepresteerd. Ludendorff verklaarde ten slotte: Aangaande het einddoel van het Italiaansche offensief is niets bepaalds te zeggen. In elk geval is Triëst buiten gevaar, het front met de helft verkort en heeft de vijand honderdduizenden gevangenen en de helft van zijn artillerie–materiaal verloren. Bovendien nemen met het latere jaargetijde de moeilijkheden tengevolge van de weersgesteldheid toe, vooral in het gebergte; ten slotte moet elk offensief eenigen tijd tot staan komen ofwel eindigen.

Hindenburg nam ten slotte afscheid met de woorden: wanneer wij nog een tijdlang kracht en geduld hebben, brengen wij het tot een goed einde.

Het Joodsche Rijk.

Op een in het Opera House gehouden vergadering, wees lord Rothschild erop, dat deze vergadering een der meest merkwaardige was in de geschiedenis der Joden van de laatste achttienhonderd jaar. Hij stelde een motie voor, waarin namens de Joden dank werd gebracht aan de regeering, voor den steun den Joden bij hun nationale aspiraties toegezegd.

Lord Cecil hield daarop een rede, waarin hij o.m. zeide, dat het doel niet enkel was de bevrijding der Joden, maar ook die der Arabieren en Armeniërs. De Arabische landen moesten zijn voor Arabieren, Armenië voor de Armeniërs en Judea voor de Joden, zoo mogelijk ook Turkije voor de Turken. Waar Engeland het zionisme steunt, aldus spreker, volgt het slechts zijn traditioneele politiek, de heerschappij n.l. van het recht en de vrijheid.

Cecil verklaarde verder, dat het steeds Engeland's streven was aan zijn volkeren het meest volkomen zelfbestuur te geven. Een van de hoofdoorzaken van Engeland's deelnemen aan den oorlog was geweest den volkeren dat recht van zelfbestuur te verzekeren. Dit principe nu wordt toegepast op het zionisme.

Verschillende andere sprekers betoogden eveneens de wenschelijkheid van de stichting van een nieuw Joodsch rijk.

De Toestand in Mexico.

Te Nogales, Arizona, kwam deze week bericht in, dat in het Sonora district van Mexico bandieten 3 plaatsen hadden geplunderd en een Southern Pacific of Mexico trein hadden beroofd.

Drie honderd gouvernementssoldaten waren opgekommandeerd uit Hermosilla om de bandieten te vervolgen.

Uit Tucson, Arizona, werd verleden Woensdag bericht dat dien morgen daar opnieuw een trein van de Southern Pacific of Mexico lijn was aangevallen, te Pitahaya, 32 mijlen ten zuiden van Empalme in Sonora. Van 20 tot 30 reizigers werden daarbij gedood naar luid van te Tucson ontvangen telegrafische berichten. Ook de trein-conducteur en een express-bediende werden vermoord.

De aanval geschiedde door Yaqui Indianen.

Een militair–geleide van 50 tot 70 gouvernementssoldaten was met den trein gezonden, maar zij werden door de Yaquis deerlijk geteisterd.

De Indianen hadden de rails bij een bocht in den weg opgebroken, en lieten den trein derailleeren.

Zij vielen eerst de passagiers aan, voor het meerendeel Mexikanen, in het achtergedeelte van den trein, en daarna de soldaten, waarna zij den trein plunderden.

Geboren op 11 Januari 1918

Euphorine Louise,

dochter van Mevr.

E. Th. A. Nunes-Oosthuizen

en L. C. J. Nunes.

Gouvern. Geneeskundige.

St. Martin, N.G.

2—2

Voor de humane behandeling door Dr. Hubenet, voor de liefelijke verzorging door de hoofdverpleegster, zoomede de verpleegsters van het Sanatorium en voor de vele blijken van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en het overlijden van hunnen geliefden zoon en broeder

Hubertus Theodorus,

betuigen ondergeteekenden hunnen oprechten dank.

G. VAN LENTE,
ECHTGENOOTE EN KINDEREN.

Curaçao, 21 Januari 1918.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.

2—3